

Kwakzalvers zonder grenzen

C.N.M. Renckens

Bij het lezen van bovenvermelde kop zullen de meeste lezers direct denken aan de door de VU-homeopaat dr. Martien Brands opgerichte Homeopaten zonder Grenzen, die bij cholera zoveel Arsenicum D voorschrijven, maar het fenomeen is natuurlijk veel ouder. Daarbij zou gewoon een balans kunnen worden opgeemaakt tussen Nederlandse kwakzalvers die buitenlanders trekken en buitenlanders, die Nederlanders verschalken.

Een van de beroemdste buitenlandse kwakzalvers op de Nederlandse markt is de Engelsman Charles Davenport die in 1891 met een paardenkoets en veel omhaal ons land binnentrok. Deze 'Dr. Sequah' verkocht Sequaholie tegen 'rimmetiek'. Onze Vereniging ageerde fel tegen deze infiltrant uit het perfide Albion. Maar het buitenland kon ook over ons klagen, want de Westfriese kwakzalver Klaas Ursem die een 'fistelpot' exploiteerde, sleet zijn spul al eind negentiende eeuw in Amerika en ook het Staphorster Boertje had een internationale reputatie: onder andere Paul Kruger uit Zuid Afrika liet zich door hem behandelen! In de jaren negentig van de vorige eeuw waren het de Nieuw Zeelander Brooker, met zijn kleurentherapie tegen posttraumatische dystrofie, en de Cubaan dr. Orfilio Pelaez die retinitis pigmentosa (erfelijke blindheid) zou kunnen behandelen, die ook in ons land de aandacht trokken. Altijd al gingen landgenoten naar Duitse en Zwitserse natuurgeneeskundige instituten en klinieken om zich daar voor veel geld te laten bewakzalven. Houtsmuller had bijvoorbeeld veel op met Dr. N.W. Klehr, die in Bad Heilbrunn nabij München onder andere 'Eigenbluttherapie' toepast. Millecam, lijdend aan borstkanker, verbleef enige in een Zwitserse kliniek voor 'magneettherapie'. Volgens een bericht in de GPD-pers van 15 januari 2003 zijn recent in het Zwitserse Yverdon-Les-Bains zes Zwitsers, onder wie functionarissen en artsen, veroordeeld omdat zij Nederlandse kankerpatiënten met 'nepbehandelingen' bedrogen. Een rechtbank legde hen boetes op variërend van 660 tot 5300 euro. Vijftien patiënten uit Nederland betaalden ieder 14.200 euro voor een zogenaamde 'magnetotherapie' in een luxe hotel in Yverdon (zie ook elders in dit blad).

Wonderdokter Bonati zonder knecht • Maar in deze rij mag de nog altijd zeer actieve Amerikaanse kwakzalver van Italiaanse afkomst Alfred Bonati, die met behulp van het bureau Medag Europe en tot voor kort ook van de Eindhovense neuroloog Peperkamp tientallen

Nederlanders naar Florida lokte, niet ontbreken. Bonati is voor onze lezers geen onbekende, maar er zijn enkele nieuwe ontwikkelingen te melden.

Het *Algemeen Dagblad* publiceerde namelijk op 22 november 2002 een groot achtergrondartikel ('Dubieuze wonderdokter') over Bonati, een arts die in zijn eigen land talrijke rechtszaken moest afkopen wegens medische fouten, operaties aan de verkeerde kant van het lichaam en te hoge rekeningen. Nadat hij twee jaar geleden alle civiele zaken tegen hem - dat kan in de VS - afkocht voor acht miljoen dollar, is er op 7 december 2002 een uitspraak geweest van de *Florida Board of Medicine*. Die procedure omvatte 63 onderdelen en heeft ertoe geleid dat Bonati de eerste twee jaar alleen nog onder supervisie mag werken: een gereputeerd orthopeed dr. Alex Vaccaro zal Bonati's gevallen maandelijks met hem bespreken en beoordelen, waarbij Bonati zich moet onthouden van experimentele operaties. Bonati's rekeningen zullen voortaan worden gecontroleerd door de *American Academy of Procedural Coders* (AAPC) en hij werd tevens veroordeeld tot het doen van een schenking van \$50.000 aan een fonds van medisch onderverskerden in Florida en tot het betalen van \$116.000 aan de Florida Board of Medicine als compensatie van de door hen gemaakte kosten van de actie tegen Bonati.

Het *AD*-artikel vermeldde dat Bonati sinds 1995, toen hij hier voor het eerst op de tv verscheen, ongeveer 200 Nederlandse slachtoffers naar Florida heeft gelokt, waar ze met zijn geheime en revolutionaire operatiemethode van hun geld en wat minder van hun klachten worden afgeholpen. Ging het aanvankelijk vooral om 'uitbehandelde gevallen van rugpijn', thans beweert hij ook whiplash, hoofdpijn, schouderpijn, dwarslaesie etc. te kunnen behandelen met zijn kostbare 'lasertherapie'.

De meestal onder lokale verdoving uitgevoerde endoscopische laserbehandeling kost minimaal 20.000 dollar, maar vaak aanzienlijk meer. Bonati heeft aan Nederlandse patiënten vermoedelijk al zo'n 10 miljoen dollar verdiend.

Dat geld heeft hij niet allemaal in zijn eigen zak kunnen steken, want - wij meldden het eerder - hij werd tot voor kort bijgestaan door de Eindhovense, aan een privé-kliniek verbonden, neuroloog Peperkamp. Deze deed voor een aanzienlijk bedrag de voorselectie van mensen die naar Bonati toe wilden en leidde hen daarna naar Schiphol, wanneer de meester zelf naar Europa kwam om definitief vast te stellen of de tocht naar Florida werkelijk geregeld kon worden. Over de resultaten van Bonati is niets bekend, maar de in het AD geraadpleegde medici (orthooped, neuroloog en laser-expert) hebben er geen hoge dunk van. Ook kwamen ontgoochelde en berooide ex-patiënten aan het woord. Zo werd rugpatiënte Monique Goldenbeld opgevoerd, die al 100.000 gulden kwijt was aan Bonati en nog steeds veel pijn had. Toen zij dit Bonati meldde, stelde deze dat er nog minstens tien operaties nodig zouden zijn. Toen zij dit hoorde stortte haar wereld in, waarop Bonati zei 'dat ze niet genoeg van hem hield'.

Nederlandse ziektekostenverzekeraars vergoeden de Bonati-procedure niet, maar daarin komt binnenkort wellicht verandering, want in een uitzending van zijn tv-programma Breekijzer in november 2002 (hetgeen op 15 april 2003 nog eens herhaald werd) besteedde Pieter Storms, die zich het lot van de kleine man in diens strijd tegen de instituties aantrekt, aandacht aan dit probleem. Storms was op Schiphol toen Bonati daar weer een van zijn ronselsessies hield en zette enkele directeuren van ziektekostenverzekeraars onder grote druk om deze waardevolle therapie te gaan vergoeden. Die helpt immers zo voortreffelijk. De directeuren hielden zich op de vlakte. Wij kregen een gevoel van 'deja-vu': in 1980 nam 'ombudsman' Frits Bom het eens op voor gebruikers van het enzympreparaat Vasolastine en kwam zo - terwijl dit soort mensen onze natuurlijke bondgenoten zouden moeten zijn - in conflict met de VtdK.

Ons verzoek van november 2001 aan het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Neurologie (NVN) om Peperkamps activiteiten te beoordelen op verenigbaarheid met het NVN-lidmaatschap leidde lange tijd tot geen enkele respons. Maar het is zelfs Peperkamp nu kennelijk toch te heet onder de voeten geworden, want sinds december 2002 heeft hij zijn lucratieve bijbaan eraan gegeven! Zo zit Bonati nu zonder knecht. Peperkamps opvolger zal netjes moeten declareren, want naar verluidt heeft ook de Economische Controle Dienst (ECD) inmiddels van belangstelling blijk gegeven. Tegenover journalisten verklaarde Peper-



Bonati

kamp overigens, dat hij gestopt is wegens 'juridische problemen' met Medag Europe. Wel toevallig, dat dat moment van vertrek samenvalt met acties van de ECD en de gezondheidsautoriteiten in Florida. Erg toevallig.

Intussen is in het NVN-blad *De Neuroloog* eindelijk ook aandacht besteed aan de affaire. In het nummer van maart 2003 verschenen interviews met schrijver dezes, Peperkamp en Bonati, terwijl het NVN-bestuur bij monde van dr.P.J.Koehler en prof.dr. H.P.H. Kremer, respectievelijk voorzitter en vice-voorzitter, commentaar gaf. Deze twee heren maakten zich er van af met een jantje-van-leiden : Peperkamp wordt niet geroyeerd, want veel alledaags neurologisch handelen is evenmin evidence-based als het dubieuze gedoe van Bonati (dixit Koehler) en die hoge tarieven van Peperkamp en Bonati? Ach, onze overheid wil toch ook zo graag privé-klinieken, dan moet je ze ook de vrijheid geven (Kremer). Ik weet niet hoe het u lezer vergaat, maar onze tenen kromden zich van pijn bij het lezen van deze, de leiding van een wetenschappelijke vereniging onwaardige woorden. Hopelijk zullen de NVN-leden hun bestuur tot de orde roepen. ●